

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره دکتری تخصصی (Ph.D)
تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش رفتار حرکتی

گروه علوم انسانی

مصوب پانصد و شصت و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۴/۸/۲۱

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش رفتار حرکتی

گروه: علوم انسانی
رشته: تربیت بدنی و علوم ورزشی
دوره: دکتری تخصصی (Ph.D)
کمیته تخصصی: تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش: رفتار حرکتی
کد رشته:

شورای گسترش آموزش عالی در پانصد و شصت و دومین جلسه مورخ ۱۳۸۴/۸/۲۱ براساس طرح دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش رفتار حرکتی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می‌دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش رفتار حرکتی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می‌باشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۴/۸/۲۱ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است.

ماده (۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش رفتار حرکتی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

۱

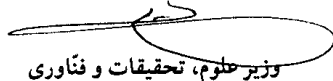
رأی صادره پانصد و شصت و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۴/۸/۲۱

(۱) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش رفتار حرکتی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده
بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره پانصد و شصت و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی مورخ
۱۳۸۴/۸/۲۱ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و
علوم ورزشی گرایش رفتار حرکتی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر محمد مهدی زاهدی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر سعدان زکائی

دبیر شورای گسترش آموزش عالی

بسمه تعالی

مشخصات کلی دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی، گرایش رفتار حرکتی

مقدمه

انسان، رشد هماهنگ خود در ابعاد بدنی، روانی، و اجتماعی را از طریق حرکت تسهیل می‌کند. تربیت بدنی و علوم ورزشی، که ریشه در سایر حوزه‌های علمی به ویژه در علوم انسانی دارد، مجموعه‌ای از دانش بشری است که به مطالعه و تسهیل این رشد می‌پردازد. گسترش روز افزون یافته‌های علمی در این حیطه، تخصص‌های تازه‌ای را ایجاد کرده است. گرایش رفتار حرکتی در دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی، به منظور مطالعه عمیق‌تر و وسیع‌تر دستاوردهای علمی در این زمینه دایر شده است.

۱. تعریف و هدف

گرایش رفتار حرکتی از جمله نظام‌های علمی و دانشگاهی است که در برگزیده علوم کنترل حرکتی، رشد حرکتی و یادگیری حرکتی است. همچنین، روان‌شناسی فعالیت بدنی و ورزش به عنوان شاخه‌های جنبی این گرایش شناخته می‌شود. این گرایش موضوع حرکت را به عنوان محور اصلی مورد توجه قرار داده و به تعلیم و تتبع در رابطه با ابعاد مختلف آن که موضوعات علوم فوق را تشکیل می‌دهد، می‌پردازد. این علم از دستاوردهای سایر حوزه‌های علمی بهره‌گرفته و نتایج آن را در زمینه‌های آموزشی و پژوهشی مورد استفاده قرار می‌دهد. هدف از تاسیس دوره دکتری تربیت بدنی با گرایش رفتار حرکتی، تربیت افراد متعهد و متخصص در رفتار حرکتی است تا بتوانند به پژوهش، آموزش، برنامه‌ریزی، راهنمایی، و تحلیل مشکلات در این شاخه از علم بپردازند و با نوآوری در زمینه‌های علمی و پژوهشی این حیطه در پیشرفت و گسترش مرزهای دانش گام بردارند.

۲. طول دوره و شکل نظام

حداکثر طول دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی با گرایش رفتار حرکتی ۴ سال است و در صورت نیاز حداکثر دو ترم تحصیلی جهت گذراندن دروس جبرانی به طول دوره افزوده می‌شود. دروس این دوره عمدتاً جنبه نظری و پژوهشی دارد. طول هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته آموزش کامل، و مدت هر واحد درس نظری ۱۶ ساعت خواهد بود.

۳. واحد های درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی با گرایش رفتار حرکتی ۳۶ واحد به شرح زیر است:

دروس تخصصی	۱۸ واحد
رساله	۱۸ واحد
جمع	۳۶ واحد

دروس کمبود: دانشجویانی که در دوره کارشناسی ارشد خود تعداد واحدهای لازم درسی مربوط را نگذرانده باشند با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف اند واحدهای کمبود خود را حداکثر به میزان ۱۰ واحد جبران نمایند.

۴. نقش و توانایی

دانش آموختگان این دوره دارای توانایی های زیر خواهند بود:

- الف. پژوهش در شاخه های مختلف رفتار حرکتی،
- ب. تحلیل وضعیت های مربوط به رشد در کودکان و نوجوانان،
- پ. تحلیل وضعیت های مربوط به یادگیری و اجرای مهارت های حرکتی در تمام طبقات سنی،
- ت. تدریس یادگیری، کنترل، رشد و تکامل حرکتی در دوره های دانشگاهی و دوره های مربیگری،
- س. شناخت اثرات روان شناختی فعالیت های ورزشی، و همچنین شناخت ویژگی های روانی ورزشکاران و شیوه های افزایش مهارت های روانی،
- ش. برنامه ریزی برای بهره گیری از یافته های علوم مربوط به رفتار حرکتی در موقعیت های واقعی.

۵. ضرورت و اهمیت

گسترده شدن دانش بشری در زمینه تربیت بدنی و علوم ورزشی از سویی، و اهمیت به کارگیری اصول تعلیم و تربیت در این زمینه از سوی دیگر، ایجاد گرایش رفتار حرکتی را اجتناب ناپذیر می نماید. ارتقای کیفیت آموزش تربیت بدنی در سطوح مختلف آموزشی و سازگاری آن با ویژگی های روانی- اجتماعی فراگیران، موضوعات بنیادینی هستند که در حال حاضر منحصرأ در این گرایش مورد بررسی قرار می گیرند.

۶. شرایط پذیرش دانشجو

فارغ التحصیلان دوره کارشناسی ارشد تربیت بدنی و علوم ورزشی در گرایش رفتار حرکتی از داخل کشور و فارغ التحصیلان دوره های تحصیلی مشابه از خارج از کشور می توانند با شرکت در آزمون ورودی و مصاحبه در این گرایش تحصیل کنند.

۷. مواد آزمون

آزمون ورودی برای دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی با گرایش رفتار حرکتی شامل دروس زیر است:

زبان تخصصی	ضریب ۲
یادگیری حرکتی	ضریب ۲
کنترل حرکتی	ضریب ۲
رشد و تکامل حرکتی	ضریب ۲
روش های تحقیق و آمار	ضریب ۲
مصاحبه حضوری	ضریب ۳

قبولشدگان آزمون کتبی تا سقف سه برابر تعداد مورد پذیرش، برای مصاحبه حضوری دعوت خواهند شد.

جدول و عناوین دروس تخصصی و رساله
ویژه
دکترای تخصصی رفتار حرکتی

برنامه دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی در گرایش رفتار حرکتی در جداول ۱ و ۲ ذکر شده است.

جدول شماره ۱. دروس تخصصی^۱

شماره درس پیش	ساعت			تعداد واحد	نام درس	درس
	مجموع	عملی	نظری			
نیاز / هم نیاز	۳۲	-	۳۲	۲	روش تحقیق پیشرفته در رفتار حرکتی*	رف-۲۰۱
	۳۲	-	۳۲	۲	طراحی حرکت انسان*	رف-۲۰۲
رف-۲۰۲	۳۲	-	۳۲	۲	رشد حرکتی پیشرفته در طول عمر*	رف-۲۰۳
رف-۲۰۲	۳۲	-	۳۲	۲	یادگیری حرکتی پیشرفته*	رف-۲۰۴
	۳۲	-	۳۲	۲	اساس عصبی حرکت انسان	رف-۲۰۵
	۳۲	-	۳۲	۲	اثرات روان شناختی ورزش	رف-۲۰۶
	۳۲	-	۳۲	۲	روان شناسی ورزش و فعالیت بدنی در طول عمر	رف-۲۰۷
رف-۲۰۲	۳۲	-	۳۲	۲	فیزیولوژی یادگیری	رف-۲۰۸
	۳۲	-	۳۲	۲	اصول اجرای حرکتی انسان	رف-۲۰۹
	۳۲	-	۳۲	۲	روان شناسی عصبی انسان	رف-۲۱۰
رف-۲۰۲ رف-۲۰۴	۴۸	۳۲	۱۶	۲	سنجش رفتار حرکتی	رف-۲۱۱
	۳۲	-	۳۲	۲	ارگونومی و عوامل انسانی	رف-۲۱۲
	۳۲	-	۳۲	۲	آمار پیشرفته	رف-۲۱۳
رف-۲۰۲	۳۲	-	۳۲	۲	ادراک چند حسی و کنترل حرکتی انسان	رف-۲۱۴

^۱ ادامه جدول در صفحه بعد

		-	-	-	مطالعه مستقل	رف-۲۱۵
رف-۲۰۲	۳۲	-	۳۲	۲	هماهنگی حرکتی	رف-۲۱۶
	۳۲	-	۳۲	۲	تاریخ و فلسفه ورزش	رف-۲۱۷
	۳۲	-	۳۲	۲	جامعه‌شناسی ورزشی	رف-۲۱۸
	۳۲	-	۳۲	۲	جنبه‌های روانی-اجتماعی ورزش رقابتی جوانان	رف-۲۱۹
	۳۲	-	۳۲	۲	آمار	رف-۲۲۰
	۳۲	-	۳۲	۲	بررسی و نقد نظریه‌های رشد	رف-۲۲۱
	۳۲	-	۳۲	۲	روان‌شناسی رشد پیشرفته	رف-۲۲۲
رف-۲۰۱ رف-۲۰۲ رف-۲۰۳ رف-۲۰۴	۳۲	-	۳۲	۲	سمینار در رفتار حرکتی	رف-۲۲۳

۱. گذراندن دروس ستاره دار برای همه دانشجویان این دوره الزامی است.
۲. هر دانشجو موظف است دست کم ۱۰ واحد از دروس بدن ستاره جدول فوق را بگذراند. دروس مذکور طبق نظر استاد راهنما و با توجه به نیاز دانشجو و موضوع پایان نامه وی و تایید گروه تخصصیات تکمیلی اختیار خواهند شد.

جدول شماره ۲. رساله

شماره درس پیش نیاز/ هم نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	درس
	مجموع	عملی	نظری			
				۱۸	رساله دکتری*	رف-۲۲۴

*دانشجو موظف است که موضوع رساله خود را حداکثر تا پایان ترم اول تعیین و به تصویب استاد راهنما و گروه تحصیلات تکمیلی برساند.

سرفصل تفصیلی دروس دورهء دکتری تخصصی
رفتار حرکتی

روش تحقیق پیشرفته در رفتار حرکتی

شماره درس: رف-۲۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/ هم نیاز: -

هدف: تعمیق دانش دانشجویان با انواع روشها و طرحهای تحقیق متداول در رفتار حرکتی و آگاهی کامل از شیوه های اجرا و کنترل دقیق و گزارش یک تحقیق

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- شناسایی و بیان مساله و بررسی ادبیات تحقیق
- ملاحظات اخلاقی و انسانی در تحقیقات رفتار حرکتی
- انواع روشهای تحقیق با تاکید بر روشهای رایج در رفتار حرکتی
- انواع طرحهای تحقیق در تحقیقات تجربی
- اعتبار درونی و بیرونی تحقیق و روشهای کنترل متغیرهای اثر گذار بر هر یک
- ابزارهای اندازه گیری در رفتار حرکتی و روش های سنجش روایی و پایایی ابزارهای مختلف
- مرور و نقد روش شناختی تحقیقات جدید

طرحریزی حرکت انسان

شماره درس: رف-۲۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/هم نیاز:-

هدف: تعمیق دانش دانشجویان با فرایندها و مکانیزمهای درگیر در طرحریزی حرکت اختیاری انسان و متغیرهای اثرگذار بر آن.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- نظریه های کنترل حرکتی
- فرایندهای حلقه باز
- مکانیسمهای کنترل مرکزی
- روشهای مطالعه الکتروفیزیولوژیک دستگاه عصبی مرکزی در طرحریزی حرکتی
- مطالعه پتانسیلهای مغزی مربوط به حرکت (مانند RP و MP) با استفاده از روشهای فیزیولوژی روانی
- مطالعات EMG
- کنترل مرکزی حرکات سریع
- برنامه ریزی حرکتی و مسائل مربوط به برنامه حرکتی
- برنامه های حرکتی تعمیم یافته در طرحریزی حرکت انسان
- نظامهای پویا و تولید حرکت انسان

رشد حرکتی پیشرفته در طول عمر

شماره درس: رف-۲۰۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: رف-۲۰۲

هدف: تعمیق دانش دانشجویان در خصوص تغییرات پدیدآیی فردی در طول زندگی انسان و عوامل اثرگذار بر آن؛ همچنین مطالعه رابطه رشد حرکتی با سایر جنبه های رشدی انسان.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- مدل های رشد حرکتی
- عوامل اثرگذار بر رشد حرکتی
- بررسی یافته های جدید در رشد حرکتی پیش از تولد
- بررسی یافته های جدید در رشد حرکتی در دوران طفولیت
- بررسی یافته های جدید در رشد حرکتی، ادراکی - حرکتی و تغییرات فیزیولوژیکی (آمادگی جسمانی) در دوران کودکی
- بررسی یافته های جدید در رشد حرکتی، بلوغ و بالیدگی و تغییرات فیزیولوژیکی (آمادگی جسمانی) در دوران نوجوانی
- تغییرات فیزیولوژیکی، عملکرد حرکتی و رشد روانی - اجتماعی در بزرگسالی
- ارزیابی رشد حرکتی و طراحی برنامه برای فعالیت جسمانی در طول عمر بر اساس اصول رشد

یادگیری حرکتی پیشرفته

شماره درس: رف- ۲۰۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: رف- ۲۰۲

هدف: تعمیق دانش دانشجویان با یافته های جدید پژوهشی در خصوص موضوعات مهم یادگیری حرکتی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- مرور مفاهیم یادگیری حرکتی
- ارزیابی یادگیری حرکتی
- نظریه های یادگیری حرکتی
- مرور و نقد یافته های جدید در باره روشهای مختلف آموزش انواع مهارتها و ملاحظات قبل از تمرین
- مرور و نقد یافته های جدید در خصوص تغییر پذیری تمرین، توزیع تمرین، و استفاده از انواع تمرین برای تسهیل یادگیری مهارتهای مختلف (ثابت، متغیر، کلی، بخش بخش، فاصله دار، فشرده، تصادفی، مسدود، ذهنی و ...)
- بحث و تبادل نظر در باره تحقیقات اخیر پیرامون انتقال یادگیری
- بحث و تبادل نظر در باره تحقیقات اخیر پیرامون انواع بازخورد افزوده و نحوه ارائه آن.

اساس عصبي حرکت انسان

شماره درس: رف-۲۰۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظري

پیش نیاز/هم نیاز: -

هدف: تعمیق دانش دانشجویان در باره زیربنای عصبي قامت و حرکات اختیاری؛ بنیاد نوروآناتومی و نوروفیزیولوژی عملکرد حرکتی؛ و مفاهیم جدید در کنترل و هماهنگی حرکتی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- نورون و هدایت و انتقال اطلاعات
- عضله اسکلتی، گیرنده ها، واحدهای حرکتی
- تحریک و مهار در نخاع، رفلکسهای یک و چند سیناپسی
- کنترل ارادی یک عضله، الگوهای حرکات یک مفصلی
- واکنشهای از پیش برنامه ریزی شده
- سیستمهای حس بدنی، بینایی و دهلیزی
- قشر حرکتی، مخچه و عقده های قاعده ای
- کنترل وضعیّت قامت، رشد کنترل قامت، فرایند پیری و کنترل قامت
- کنترل جابه جایی، جابه جایی از دیدگاه طول عمر
- کنترل دسترسی، گرفتن و دستکاری و تغییرات در طول عمر
- سازگاری کنترل حرکتی با تمرین

اثرات روان شناختی ورزش

شماره درس: رف-۲۰۶

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/ هم نیاز: -

هدف: تعمیق دانش در باره پیامدهای شرکت کوتاه و بلند مدت در ورزش بر برخی حالات روان شناختی مانند اضطراب، افسردگی، و ...

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- اثر ورزش بر رشد شخصیت
- رشد عزت نفس و فعالیت بدنی
- یادگیری اجتماعی و عوامل اثر گذار بر آن
- اثر ورزش بر سازگاری و پذیرش اجتماعی
- اثر ورزش بر حالات روانی در طول عمر (مهارتهای روان شناختی و عوارضی مانند افسردگی و اضطراب)
- سازگاری روانی با تمرین

روان شناسی ورزش و فعالیت بدنی در طول عمر

شماره درس: رفا-۲۰۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: -

هدف: تعمیق دانش در باره نظریات و تحقیقات انجام شده در حیطه تعامل متغیرهای روانی، اجتماعی، و رشدی در مشارکت افراد در ورزش

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- تاثیر متغیر های اجتماعی بر مشارکت افراد در ورزش با توجه به متغیر سن؛
- تاثیر متغیر های روانی بر مشارکت افراد در ورزش با توجه به متغیر سن؛
- اثر و رزش و فعالیت بدنی بر رشد، در مراحل سنی مختلف؛
- مرور نظریات و تحقیقات روان شناسی رشد و پیری شناسی به منظور کشف زمینه های تازه برای تحقیقات آتی در حیطه بدنی؛
- مرور مفاهیم خودپنداره، انگیزش، خود-کفایی، و نقش دیگران مهم در طول عمر

فیزیولوژی یادگیری

شماره درس: رف- ۲۰۸

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/ هم نیاز: رف-۲۰۲

هدف: تمرکز دانش فیزیولوژی دانشجویان بر مفهوم یادگیری و تغییراتی که به واسطه یادگیری در دستگاه عصبی انسان رخ می دهند.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- انواع یادگیری و سیستمهای حافظه
- الکترو فیزیولوژی یادگیری و حافظه
- بیوشیمی یادگیری و حافظه
- تغییرات RNA و پروتئینها در پی یادگیری
- مروری بر یافته های جدید در خصوص آناتومی هسته ها و انگرام
- بیولوژی سلول و پلاستیسیته، شامل رویکرد ملکولی و الکتروفیزیولوژی
- نظریه های مربوط به مدارهای عصبی مربوط به یادگیری و LTP
- اختلالات یادگیری و حافظه انسان
- هیپوکامپ و تغییرات سنی در حافظه

اصول اجرای حرکتی انسان

شماره درس: رف-۲۰۹

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: -

هدف: مطالعه شیوه های آزمایشگاهی که برای شناخت اصول اجرای انسان به کار می روند، به منظور تعمیم یافته ها در شرایط طبیعی زندگی انسان.

سرفصل درس (۳۲ ساعت):

- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون سنجش اجرای حرکتی
- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون توجه و اجرا
- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون پیش بینی فضایی و زمانی
- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون انگیختگی و اجرا
- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون مبادله سرعت - دقت
- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون تفاوت های فردی و قابلیتها

روان شناسی عصبی انسان

شماره درس: ۲۱۰

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/ هم نیاز: -

هدف: تعمیق دانش در باره روان شناسی عصبی تجربی و بالینی و بنیادهای عصبی کارکردهای عالی شناختی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- روشهای تحقیق در روان شناسی عصبی
- شکل پذیری عصبی (رشد، یادگیری و بهبود پس از آسیب مغزی)
- رفتار هیجانی و سیستم عصبی خود مختار (ترس، اضطراب، خشم و پرخاشگری، لذت)
- مکانیسمهای تقویت و پاداش
- بیولوژی افسردگی
- ریتمهای بیولوژیکی و مکانیسمهای خواب و بیداری
- جانبی شدن و تکلم

سنجش رفتار حرکتی

شماره درس: رف-۲۱۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری و عملی

پیش نیاز/ هم نیاز: رف-۲۰۲ و رف-۲۰۴

هدف: تعمیق دانش و گسترش مهارت دانشجویان در خصوص به کارگیری اصول و روش های سنجش و اندازه گیری در حیطه رفتار حرکتی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- سنجش تواناییها و سازه ها؛
- معیارهای ارزیابی و گزینش آزمون؛
- سنجش مهارتهای حرکتی شامل: اصول و مبانی ارزیابی مهارتهای حرکتی، هدف، تعریف و طبقه بندی مهارت های حرکتی؛
- مفاهیم اساسی سنجش و اندازه گیری، رویکردهای ارزیابی مهارتهای حرکتی
- ارزیابی جنبه های جسمانی، ذهنی و هیجانی تسهیل کننده یا محدود کننده اجرای مهارتهای حرکتی (مثل اندازه بدن، ترکیب بدن، قدرت و استقامت عضلانی، آمادگی قلبی - عروقی، تعادل، انعطاف پذیری، دانش و انگیزش)
- ارزیابی تواناییهای حرکتی
- ارزیابی بارزه های حرکتی اولیه
- ارزیابی مهارتهای بنیادی حرکت
- ارزیابی مهارتهای تخصصی حرکت
- اجرای سنجش و ارزیابی: فرآیند ارزیابی، راهبرد های ارزیابی مهارتهای حرکتی، دستورالعملهای جدید ارزیابی مهارت های حرکتی
- پردازش آماری و تفسیر نتایج آزمون

ارگونومی و عوامل انسانی

شماره درس: رف-۲۱۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: -

هدف: مطالعه ظرفیتهای و محدودیتهای انسان در طراحی سیستمهای ماینی مانند وسایل نقلیه، فضای کار، و نرم افزار، به منظور افزودن کارایی و ایمنی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- پردازش اطلاعات در سیستم حرکتی و تصمیم گیری انسان و شناخت منابع خطا در آن؛
- ملاحظات آناتومیک، آنتروپومتریک، و بیومکانیکی مربوط به نشستن، صندلی، و ایستادن؛
- کنترل دستی، سازگاری ابزارهای دستی، تحلیل تکالیف بلند کردن؛
- ارزشیابی ارگونومیک محیط کار؛
- آموزش کارکنان،
- انتخاب کارکنان از طریق توجه به استعدادها و ظرفیتها،
- منابع خستگی در محیط کار و شیوه های به تاخیر اندازی آن

آمار پیشرفته

شماره درس: رف-۲۱۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: رف-۲۰۲، رف-۲۰۳، رف-۲۰۴

هدف: کسب تبحر در استفاده از روشهای آماری پیشرفته با توجه به ساختار و طرح تحقیق.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- تحلیل داده های کمی در طرحهای غیر تجربی (تحلیل های همبستگی، رگرسیون چندگانه، تحلیل داده های ماتریس)
- تحلیل داده های کمی در طرحهای تجربی (آزمون فرض های یک و چند متغیری درباره میانگین دو یا چند گروه، آزمون مقایسه های چندگانه، تحلیل واریانس چند متغیری، تحلیل کوواریانس چند متغیری، تحلیل واریانس چند متغیری در اندازه گیریهای مکرر)
- تحلیل داده های کیفی و آزمونهای غیر پارامتری معادل

ادراک چند حسی و کنترل حرکتی انسان

شماره درس: ر ف- ۲۱۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: ر ف- ۲۰۲

هدف: مروری بر درونداهای اصلی حسی به دستگاه کنترل حرکتی و جهت یابی فضایی انسان که شامل درونداهای شنوایی، حسی- پیکری، بینایی، و دهلیزی است.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- مروری بر ادبیات جدید پیرامون فرایندهای حلقه بسته
- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون نقش بینایی در کنترل حرکتی
- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون نقش شنوایی در کنترل حرکتی
- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون نقش گیرنده های حس حرکت در کنترل حرکتی (سیستم دهلیزی، اندامهای گلژی وتر، دوکهای عضلانی، گیرنده های مفصلی، گیرنده های پوستی)
- بحث و تبادل نظر در باره یافته های جدید پیرامون کنترل پیش خوراندی

مطالعه و مستقل

شماره درس: رف- ۲۱۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/هم نیاز: -

هدف: ایجاد فرصت رسمی برای تعمیق قابلیت‌های علمی دانشجوی در یکی از موضوعات علمی
مورد علاقه به تشخیص استاد مربوطه

سرفصل درس:

این درس سرفصل ندارد. دانشجو گزارش پیشرفت خود را هر ماه به استاد تقدیم می کند.

هماهنگی حرکتی

شماره درس: رف-۲۱۶

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/هم نیاز: رف-۲۰۲

هدف: آشنایی دانشجویان با انواع، مکانیسم ها و نظریه های مربوط به هماهنگی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- واحدهای ساده و پیچیده رفتار: بازتابها، مکانیزمهای تنظیم گر، نوسان ساز ها، و مولد الگوی مرکزی.
- اصول هماهنگی: نسخه آوران، زوج سازی نوسان ساز ها، توانمند سازی و ناتوان سازی.
- رابطه بین سطوح یکپارچگی حرکتی و سطوح آناتومیک.
- هماهنگی چشم - سر - دست در تکالیف مجرد و اعمال دسترسی و گرفتن
- هماهنگی دو دستی
- هماهنگی در تکالیف مداوم
- نظریه الگوی پویا و مفاهیم انتقالهای مرحله ای و خودسازمانی
- الگوهای هماهنگی زمانی
- هماهنگی فضایی

تاریخ و فلسفه ورزش

شماره درس: رف-۲۱۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/ هم نیاز: -

هدف: توصیف و تفسیر تاریخی و فلسفی رشد تربیت بدنی و ورزش از جوامع ابتدایی تاکنون.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- دیدگاه مکاتب فلسفی مختلف در مورد تربیت بدنی و ورزش (ایده آلیسم، رئالیسم، پراگماتیسم، اگزستانسیالیسم، طبیعت گرایی، انسان گرایی)
- نگرش اسلامی به ورزش قهرمانی و همگانی
- مروری بر جنبه های فلسفی- تاریخی ورزشهای بومی
- تربیت بدنی و ورزش در ملل باستان (چین، هندوستان، یونان، روم، ...)
- تربیت بدنی و ورزش در دوره های مختلف (قرون وسطی، دوره فنودالیسم، رنسانس، ...)
- بازیهای المپیک از عهد باستان تاکنون
- بازیهای المپیک زمستانی از ابتدا تاکنون
- بازیهای پارالمپیک
- تاریخ ورزشهای مختلف (ورزشهای رزمی، میدانی، سالنی، آبی، زمستانی)
- ایران در بازیهای المپیک
- اخلاق در ورزش
- بازی منصفانه
- آینده تربیت بدنی و ورزش

جامعه‌شناسی ورزشی

شماره درس: رف- ۲۱۸

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: تعمیق دانش در باره ریشه‌های جامعه‌شناختی و تعامل فرآیند‌های اجتماعی در ورزش

قهرمانی و همگانی

سرفصل: (۳۲ ساعت)

- ورزش و فرآیند ورزشی شدن
- اثرات اجتماعی ورزش
- سازه‌هایی که درون و مابین جوامع، ملل، و فرهنگها وجود دارند و بر پدیده ورزشی شدن موثرند
- جنبه‌های جامعه‌شناختی ورزشهای بومی
- پدیده‌های معاصر مانند برتری نژادی، تبعیض اجتماعی، خشونت، و صداقت
- مرور نقش اقتصادی ورزش همگانی
- مرور نقش اقتصادی ورزش قهرمانی و مسابقات جهانی و المپیک
- ورزش و رسانه‌های گروهی
- زنان و ورزش
- دین و ورزش

جنبه های روانی- اجتماعی ورزش رقابتی جوانان

شماره درس: رف-۲۱۹

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/ هم نیاز: -

هدف: تعمیق دانش دانشجویان با اثرات روانی و اجتماعی رقابت و متغیرهای روانی و اجتماعی اثر گذار بر ورزش رقابتی نوجوانان و جوانان

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- انگیزه های نوجوانان و جوانان برای شرکت در ورزش
- پابندی به ورزش و علل کناره گیری از ورزش
- گروه و ویژگیهای آن
- جنبه های روان شناختی و مدیریتی مربیگری ورزشکاران جوان
- استرس
- تقویت
- پرخاشگری
- تسهیل اجتماعی

آمار

شماره درس: رف-۲۲۰

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: -

هدف: مروری بر مقدمات آمار و مباحث بنیادینی که به طراحی اصولی تحقیق کمک می کنند.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- مروری بر مباحث بنیادین آمار (شامل نمادسازی آماری، سنجشهای گرایش به مرکز، سنجش های تغییر، کجی، کشیدگی،...، احتمال توزیع دو جمله ای، منحنی نورمال، رگرسیون و همبستگی)،
- نمونه گیری و توزیع نمونه،
- برآورد و توزیع تی،
- آزمون فرضیه: میانگینها،
- آزمون فرضیه: سایر آماره ها،
- تحلیل فراوانیها با استفاده از خی مربع.

بررسی و نقد نظریه های رشد

شماره درس: رف-۲۲۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم نیاز:

هدف: تعمیق دانش دانشجویان در باره نظریه های اصلی رشد انسان و توانا ساختن آنان در نقد نظریه های مزبور

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- طبقه بندی نظریه های رشد
- بررسی و نقد مفاهیم اصلی در نظریه ژان پیاژه در باره رشد شناختی
- مراحل رشد شناختی در نظریه پیاژه
- بررسی و نقد نظریه برونر در باره رشد
- مراحل رشد از نظر برونر؛ مفاهیم مهم در نظریه برونر
- بررسی و نقد نظریه کلبیرگ در باره رشد اخلاقی
- مراحل رشد اخلاقی کلبیرگ؛ مفاهیم مهم در نظریه کلبیرگ
- بررسی و نقد نظریه اریکسن در باره رشد روانی- اجتماعی؛ مراحل رشد از نظر اریکسن
- بررسی و نقد طبقه بندی اسکینر از دوره های رشد
- بررسی و نقد طبقه بندی سیرز از دوره های رشد
- مروری بر دیدگاه دین مبین اسلام در باره رشد انسان

روان شناسی رشد پیشرفته

شماره درس: رف-۲۲۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/ هم نیاز:

هدف: تعمیق دانش دانشجویان در باره رشد جسم، ذهنی، و عاطفی انسان

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- تعریف و تاریخچه روان شناسی رشد؛ اصول و قوانین رشد؛ عوامل موثر در رشد، و روش های مطالعه و تحقیق در روان شناسی رشد
- مرور و نقد نظریه های رشد
- رشد در دوره پیش از تولد (عوامل موثر در رشد قبل از تولد)
- رشد از تولد تا پایان دوسالگی (بازتابها، نیازهای اساسی، رشد مهارتهای حرکتی، رشد گویایی، اهمیت بازی، تفاوت های فردی)
- رشد از سه تا هفت سالگی (رشد گویایی، رشد اجتماعی، رشد عاطفی، رشد اخلاقی)
- رشد از هفت تا یازده سالگی (رشد مهارتهای حرکتی، تکلم، رشد شناختی، رشد عاطفی، رشد اجتماعی، رشد جنسی)
- رشد در دوران نوجوانی
- جوانی
- مفاهیم اساسی رشد در بزرگسالی
- پیری

سمینار در رفتار حرکتی

شماره درس: رف-۲۲۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز/ هم نیاز: رف-۲۰۱، رف-۲۰۲، رف-۲۰۳، رف-۲۰۴

هدف: بحث، تعمیق، و تبادل نظر در باره گرایش های پژوهشی دانشجویان دکتری.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- بحث و بررسی در مورد اهداف، ساختار، روشها، و نتایج پژوهشهای جدید در حیطه کنترل حرکتی
- بحث و بررسی در مورد اهداف، ساختار، روشها، و نتایج پژوهشهای جدید در حیطه یادگیری حرکتی
- بحث و بررسی در مورد اهداف، ساختار، روشها، و نتایج پژوهشهای جدید در حیطه رشد حرکتی
- بحث و بررسی در مورد اهداف، ساختار، روشها، و نتایج پژوهشهای جدید در حیطه روان شناسی ورزشی

رساله

شماره درس: رف-۲۲۴

تعداد واحد: ۱۸

نوع واحد:

پیش نیاز/ هم نیاز: گذراندن دروس ستاره دار و ۱۰ واحد دیگر از دروس جدول ۱

هدف: آشنایی دانشجویان با تحقیقات وابسته و ارائه الگوهای مفید در باره شاخصهای علوم رفتار حرکتی

سرفصل درس:

- با توجه به موضوع رساله و تایید آن توسط مراجع مربوطه، اساتید راهنما و مشاور، دانشجو را طی انجام تحقیق و تدوین پایان نامه نظارت و هدایت می کنند.

برخی منابع پیشنهادی

1. Spreen, O; Risser, A. H.; Edgell, D. (1995) Developmental Neuropsychology Oxford University Press.
2. Hanin, Yuri, L. (ed.) (2000) Emotion in sport Human Kinetics.
3. Johnson, M. H. (1997) Developmental Cognitive Neuropsychology Blackwell.
4. Biddle, S. J. H. (ed.) (2001) Physical activity and Psychological Well-being. Routledge.
5. Biddle, S. J. H. and Mutrie, N. (2002) Psychology of Physical activity, Determinants, Well-being and interventions, Routledge.
6. Newell, K. M. and Corcos, D. M. (ed.) (1993) Variability and Motor Control. Human Kinetics.
7. Schmidt, R. A. and Lee, T. (1999) Motor Control and Learning. A Behavioral Studies. Human Kinetics.
8. Gill, Diane, L. (2000) Psychological Dynamics of Sport and Exercise. Human Kinetics.
9. Murphy, Shane, M. (ed.) (1995) Sport Psychology Interventions. Human Kinetics.
10. Howell, C. David. (1990) Fundamental statistics for the behavioral sciences. PWS-Kent.
11. Burton, A. W. (1998). Movement skill assessment. Champaign, IL: Human Kinetics.
12. Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2000). Research methods in education (5th ed.). New York, NY: RoutledgeFalmer.
13. Gallahue, D. L., & Ozmun, J. C. (2002). Understanding motor development: Infants, children, adolescents, adults (5th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
14. Haywood, K. M., & Getchell, N. (2001). Life span motor development (3rd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
15. Latash, M. L. (1998). Neurophysiological basis of movement. Champaign, IL: Human Kinetics.
16. Kluka, D. A. (1999). Motor behavior: From learning to performance. Colorado: Morton.

17. Magill, R. A. (2003). Motor learning: Concepts and applications (6th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
18. Payne, V. G., & Isaacs, L. D. (2002). Human motor development: A lifespan approach (5th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
19. Schmidt, R. A., & Wrisberg, c. A. (2000). Motor learning and performance (2nd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
20. Shumway-Cook, A., & Woolacott, M. H. (2001). Motor control: Theory and practical applications. New York, NY: Lippincott Williams & Wilkins.
21. Thomas, J. R., & Nelson, J. K. (2001). Research methods in physical activity (4th ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.

۲۲. وایرزماو، ویلیام و جوز، استفن (۱۳۷۵). ترجمه خوی نژاد، غلامرضا، اندازه‌گیری و آزمون در تعلیم و تربیت. انتشارات آستان قدس رضوی.
۲۳. براهنی و همکاران (۱۳۷۷) واژه‌نامه روان‌شناسی و زمینه‌های وابسته. فرهنگ معاصر.
۲۴. مگیل، ر. آ. (۱۳۸۰) ترجمه واعظ موسوی، سید محمد کاظم و شجاعی، معصومه. یادگیری حرکتی، مفاهیم و کاربردها. انتشارات پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
۲۵. رابرتس، س. گلن، سپینک، س. کوین، و پمبرتن، سینتیال (۱۳۸۱) آموزش روان‌شناسی ورزشی، راهنمای کاربردی برای یادگیری اصول روان‌شناسی ورزشی. ترجمه واعظ موسوی، سید محمد کاظم و شجاعی، معصومه. انتشارات رشد.
۲۶. گنجی، حمزه (۱۳۷۱) آزمون‌های روانی، مبانی نظری و ع. ملی. انتشارات آستان قدس رضوی
۲۷. آرنس، دیل و کارتویز، یان (۱۳۷۷). مقدمه‌ای بر علوم اعصاب و رفتار. زارعی، مجتبی و همکاران. انتشارات آدینه.
۲۸. کالات، جیمز (۱۳۷۷). روان‌شناسی فیزیولوژیک. بیابانگرد، اسماعیل و همکاران. انتشارات دانشگاه شاهد. (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی ۱۹۸۹).
۲۹. واعظ موسوی، سید محمد کاظم (۱۳۸۰). روان‌شناسی ورزشی، مقدمه‌ای بر دانشنامه تربیت بدنی و علوم ورزشی. بنیاد دانشنامه بزرگ زبان فارسی. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- رادیسیل، مری و جکسون، اندرو (۱۳۸۱). راهنمای آزمایشگاهی یادگیری حرکتی. بهرام، عباس و همکاران. انتشارات سمت.
- کارلسون، ان. آر. (۱۳۸۰). مبانی روان‌شناسی فیزیولوژیک (مهرداد پڑهان، مترجم). اصفهان: غزل (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی ۱۹۹۲).

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بررسی

تاریخ: ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

شماره: ۲۲/۲۶۴۹

پیوست

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف، دروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۲۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختیاص به پایان نامه دارد)

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختیاص به رساله داشته باشد).

در اینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکالیف مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برجانه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۴۶۴۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویمان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی دوره سه ذی ربط و بازعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۲-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۲-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۲-۳: آن دسته از دانشجویانی که در مشمول بند ۲-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبها را قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
 - ج: گذراندن در سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۴/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلیه‌ایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمائید.

سید محمد کاظم نائینی

رئیس هیأت عالی برنامه ریزی

۴۳۲